

Oponentský posudek magisterské práce Ondřeje Homoly

Co lze poznat z textu, který se snaží ohraničit ještě nezformované? Co lze vyvodit z dokumentace minulého směrem k budoucím výkonům? Nic moc. Proto mi nezbývá než spekulovat. Uchylovat se k asociacím. Natahovat řádky, abych formě závěrečné zkoušky, jejím podmínkám a především jejím lhůtám učinil zadost.

Budu se vztahovat především k Ondřejovu textu. Zaznamenal jsem v něm prvky humoru, parodie, znevážení. Odlehčují text, snad i minulá a budoucí díla. Ale je nutné je odlehčovat? Vždyť bez klasického vzdělání a klasických referencí jsou beztak lehké jako pírko unášené alzheimerovskými proudy pop/kultury. Možná je odlehčování, sebeironie formou bezpečí pro jednoho českého umělce? Nebo snad může být tento postoj výrazem skutečnosti, že jeden český umělec není sám sobě celým světem a tedy že okolo něho se rozkládá celý zbylý svět, jež jeho ego i tvorbu přinejmenším relativizuje?

Ondřej dále přímo a jedním dechem říká, že umění je trikem, magií, proměnou, obrodou. Navrhuji, že není od věci s těmito termíny pracovat s větším rozlišením. Je umění trikem, protože v jeho základech je vždy uložená jistá míra iluzivnosti, nedůvěryhodnosti, ba lživosti? Nebo je umění magií, protože kreativita je zbytkem starého světa v nás, čímsi z magického života dítěte, které svou vůlí ovládá svět, tedy matčin prs? Možná i proto se osobnost tolika umělců vyznačuje dosti patologickými rysy. A konečně myslím, že nejvýznamnějším nárokem na umění je, aby bylo proměnou. Na tento rys bych kladl důraz především. I s Eliasem Canettim.

Multimediální přístup je dnes normou, proto asi není třeba se nad tím pozastavovat. Otázka proč se tou normou stal, nepřísluší tomuto textu, ani důvodům, proč je psán, ba ani mě samotnému. Norma je míněna jako kvalita. Vysoké školy jsou přeci jen normotvorné instituce.

Někdy mám dojem, že se celá debata současného českého umění smrškla na omílání termínu post-internet, který vytváří zdání jedné globální vesnice obývané dýdžejí mixujícími znaky a obrazy, jež lze nalézt v síti temného pavouka. Jestliže se stal masivní nástup internetu a sociálních sítí zakládajícím znakem této epochy, neztrácet otázky po tom, co je už, nebo co již není post-internetové smysl? Pokud lze k tomuto fenoménu usouvztažnit prakticky jakékoliv vznikající umění, jedná se ještě o znak, který odliší jeden umělecký přístup od druhého? Nevyplatí se být dnes, ba právě dnes, popíračem post-internetu?

Druhou možností je pokusit se poctivě pojmenovat současné estetické strategie. Což znamená položit si řadu otázek. Proč používám hlínu? Proč odkazuji kamsi k ezoterii? Proč pro své koláže používám papíry se vzorem? Proč odkazuji ke kriminalistice? Využívám nové tiskařské možnosti? Jsou mi blízké průhledné materiály? Pracuji s principem slideshow? Snažím se adjustovat levně a přesto nově? Odkazuji k OOO a ke spekulativnímu realizmu? A tak dále, a tak dále.

Dávám k úvaze, zda není přístup dýdžejí, tedy toho kdo si bere vytvořené artefakty, upravuje je a skládá z nich nové celky, čímsi, co je jaksi neodmyslitelně spojeno s kreativitou. Může to být jinak? Bylo to někdy jinak? Nebo není nakonec odkaz k dýdžejí čímsi příznakovým vzhledem k postoji umělce? Co říká o postoji Ondřeje použití anglického názvu magisterské práce, odkaz k dýdžejovi, lehká sebeironie v textu, vlastní profil na tumblr? Domnívám se, že oním sdělením je informovanost, uvědomělost a chytrost. Což naznačuje ukazuje Ondřejův dobrý vkus a správnou míru. Protože ale tímto okamžikem škola končí, myslím, že nastal čas, kdy je třeba se pokusit dobrý vkus i správnou míru překročit. Jakýmkoliv směrem. A protože se tato strana formátu A4 již nachýlila ke svému spodnímu okraji a protože třetím

iluminátským písmenem slova klasifikace je A, hodnotím Ondřejovu magisterskou práci písmenem A.

Marek Meduna